

**PROGRAMACIÓNS DO
DEPARTAMENTO
DE
ECONOMÍA
2022-2023**

ÍNDICE

<u>Programación de Economía 4ºESO.....</u>	<u>3</u>
<u>Programación de Iniciativa á actividade económica 4ºESO.....</u>	<u>23</u>
<u>Programación de Economía 2ºBacharelato.....</u>	<u>45</u>

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA ECONOMÍA 4º DE ESO

ÍNDICE

1.	INTRODUCCIÓN	4
2.	CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	4
3.	CONCRECIÓN DOS OBOECTIVOS PARA A ETAPA E O CURSO	6
4.	CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE:	
	A. TEMPORALIZACIÓN	9
	B. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA	9
	C. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	9
	D. PESO NA CUALIFICACIÓN	9
5.	CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA	17
6.	MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAIAN UTILIZAR	18
7.	CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	18
8.	INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE	19
9.	MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	20
10.	ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES	21
11.	DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS	21
12.	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	21
13.	CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN	22
14.	ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	23

1. Introducción.

A importancia que teñen os asuntos económicos na nosa sociedade e a forma en que nos afectan individual e colectivamente, presentan a necesidade dunha formación específica que proporcione as claves necesarias para comprender un aspecto tan esencial da realidade actual. Ademais a materia permite afondar naqueles conceptos que na actualidade son tratados na vida cotiá, xa que ante a coxuntura actual os temas económicos están en primeira plana, tanto nos medios de comunicación como no día a día

Calquera persoa necesita coñecer as regras básicas que explican os acontecementos económicos e a linguaxe específica utilizada por economistas e medios de comunicación para analizar eses feitos. O estudo da economía axuda a percibir e a coñecer o mundo, e posibilita analizar e afondar nas relacións humanas, facilita a comprensión dos conceptos utilizados habitualmente na análise económica e empresarial, serve para potenciar destrezas de razoamento, abstracción e interrelación, e proporciona ferramentas para examinar de xeito crítico a sociedade. Contribúe tamén a desenvolver a curiosidade intelectual, a capacidade analítica, o rigor e a amplitude de perspectivas á hora de indagar no coñecemento de variables como o crecemento, a pobreza, a educación, a saúde, a riqueza, o ambiente, etc. Proporciona importantes coñecementos matemáticos e estatísticos, habilidades de comunicación oral e escrita para explicar e transmitir ideas e conclusións, con argumentos e evidencias empíricas, sentido da ética e respecto polo ser humano, así como unha intensa capacidade de traballo, tanto individual como en equipo.

Por todo isto a materia de Economía permite os alumnos adquirir unha visión máis ampla e precisa da sociedade actual e axúdalles a exercer a súa cidadanía cunha actitude reflexiva e responsable, xa que se tratan temas de actualidade como a inflación, o desemprego, a distribución da renda, o PIB, o sistema económico, entre outros.

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.

Tal e como se describe na LOMCE, tódalas materias do currículo deben participar no desenrolo das distintas competencias do alumnado. Estas son:

- 1º Comunicación lingüística.
- 2º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
- 3º Competencia dixital.
- 4º Aprender a aprender.
- 5º Competencias sociais e cívicas.
- 6º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
- 7º Conciencia e expresións culturais.

En Economía tal e como suxire a lei, potenciarase o desenrolo da competencia de **comunicación lingüística**. Esta competencia profundiza nas habilidades de escoita,

comprensión e exposición de mensaxes orais e escritos. Non se limita esta competencia a mellora das habilidades lingüísticas, pois inclúe o desenvolvemento de tódolos elementos expresivos, en especial os de carácter audiovisual.

A materia de Economía utiliza unha terminoloxía propia que permitirá ao alumnado incorporar esta linguaxe e os seus termos para utilizalos nos momentos adecuados coa suficiente propiedade.

En canto á **competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía** o alumnado aplicará estratexias para definir problemas, resolvelos, deseñar pequenas investigacións, elaborar solucións, analizar resultados, etc.

A **competencia dixital** desenvólase fomentando a procura, selección e utilización da información en medios dixitais, ademais de permitir que o alumnado se familiarice cos diferentes códigos, formatos e linguaxes nos que se presenta a información científica (datos estatísticos, representacións gráficas, táboas...). É un recurso útil que contribúe a amosar unha visión actualizada da situación económica dun país.

A adquisición da **competencia para aprender a aprender** fundamentase nesta materia no carácter instrumental de moitos dos coñecementos adquiridos. Ao tempo de operar con modelos teóricos tamén se fomenta a imaxinación, a análise, as dotes de observación do entorno, a iniciativa, a creatividade e o espírito crítico, o que favorece a aprendizaxe autónoma.

Esta materia favorece o traballo en grupo para a resolución de actividades fomentando o desenvolvemento de actitudes como a cooperación, a solidariedade e o respecto hacia as opinións dos demais, o que contribúe á adquisición das **competencias sociais e cívicas**. Así mesmo, os coñecementos económicos son unha parte fundamental da cultura cidadán, sensibilizada cada vez máis con estes temas pola súa presenza nos medios de comunicación e a súa importancia nas economías familiares.

A materia de economía senta as bases do **sentido de iniciativa e espírito emprendedor**, xa que educa en actitudes e capacidades emprendedoras e garante a comprensión dos conceptos económicos básicos, que inclúe o desenvolvemento de certas cualidades persoais: a elección de recursos, a planificación, a resolución de problemas e a revisión de resultados. Todo isto fomenta a iniciativa persoal y a motivación por un traballo organizado e con iniciativas propias.

Un aspecto importante é o fomento dos debates na aula; os cales deberán ter un carácter significativo, facilitando así o adestramento das habilidades sociais, e unha maior motivación no alumnado.

A elaboración de modelos simples que representen a realidade económica na materia de contribúen tamén ó desenvolvemento da **conciencia e expresións culturais**.

3. Concreción dos obxectivos para a etapa e o curso.

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Os obxectivos para o curso son que os alumnos sexan capaces de:

1. Identificar o ciclo da actividade económica. Distinguir sistemas económicos e formar un xuízo persoal acerca das vantaxes e inconvenientes de cada un deles.

2. Manifestar interese por coñecer e interpretar con sentido crítico e solidario os grandes problemas económicos actuais, en especial as desigualdades económicas e a sobre explotación de recursos naturais, así como os derivados da globalización da actividade económica.

3. Relacionar feitos económicos significativos co contexto social, político, histórico e cultural en que tiveron lugar. Trasladar esta reflexión ás situacións cotiás. Formular xuízos persoais acerca da conveniencia ou non da intervención da Administración pública na economía e dos seus efectos.

4. Comprender o funcionamento do sistema de economía de mercado, sinalando as súas vantaxes e inconvenientes, así como as interrelacións entre o sistema económico e os fenómenos sociais.

5. Utilizar técnicas elementais de tratamento e representación de datos sobre a economía galega, española, europea ou doutras zonas do mundo para coñecer e comprender os trazos característicos da situación económica deses territorios e as perspectivas de futuro.

6. Formular xuízos persoais acerca de problemas económicos de actualidade. Comunicar opinións argumentando con precisión e rigor a partir de conceptos e principios económicos elementais. Aceptar a discrepancia e os puntos de vista distintos como vía de enriquecemento persoal.

7. Interpretar as mensaxes, datos e informacións que aparecen nos medios de comunicacións e/ou internet sobre desaxustes económicos actuais e contrastar as medidas correctoras de política económica que se propoñen. Formular xuízos persoais sobre elas e comprender que as decisións implican, en ocasións, elixir entre obxectivos en parte contraditorios para os diferentes axentes económicos.

8. Analizar e valorar criticamente as repercusións do crecemento económico sobre o medio

natural e a calidade de vida das persoas, así como o diferente grao de desenvolvemento das distintas rexións e países. Reflexionar sobre a necesidade de acadar un desenvolvemento sustentable.

9. Abordar de maneira autónoma e razoada problemas económicos do contorno, utilizando os procedementos de indagación das ciencias sociais e diversas fontes e medios de información, en especial as tecnoloxías da información e comunicación. Trasladar esta reflexión ás situacións cotiás do contorno.

10. Coñecer e comprender, dunha maneira crítica, o uso e significado das principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.

4. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de:

TEMPORALIZACIÓN: 1ª AVALIACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Peso cualificación
Bloque 1. Ideas económicas básicas (13 - 15 sesións)						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Economía como ciencia: actividade económica e sociedade. ▪ B1.2. Principios na toma de decisións económicas. ▪ B1.3. Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Explicar a economía como ciencia social e valorar o impacto permanente das decisións económicas na vida das persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ f ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. O método na economía: modelos económicos. ▪ B1.5. Fronteira de posibilidades de produción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar a terminoloxía económica básica e o uso dos modelos económicos, e familiarizarse con eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 30%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. As relacións económicas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Tomar conciencia dos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB1.3.1. Representa as relacións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 80% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Peso cualificación
▪ f	básicas e a súa representación.	principios da economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e as necesidades.	que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	▪ CSC		
			▪ ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.	▪ CMCCT ▪ CSC	▪ 50%	▪ 10%
Bloque 2. Economía e empresa (13 - 15 sesións)						
▪ a ▪ b ▪ e ▪ m	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. A empresa e o/a empresario/a. ▪ B2.2. Elementos, funcións e obxectivos da empresa. ▪ B2.3. Clases de empresas. ▪ B2.4. Formas xurídicas da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Describir os tipos de empresas e as formas xurídicas das empresas, e relacionar con cada unha coas súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, así como as interrelacións das empresas no seu contorno inmediato. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 80% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 60% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Proceso produtivo e factores produtivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Analizar as características principais do proceso produtivo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Peso cualificación
▪ e	▪ B2.6. Sectores da actividade económica.		tecnoloxía.			
			▪ ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	▪ CD ▪ CSC	▪ 60%	▪ 5%
▪ e ▪ f	▪ B2.7. Fontes de financiamento das empresas. Novas formas de financiamento.	▪ B2.3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	▪ ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	▪ CCL ▪ CD ▪ CMCCT	▪ 60%	▪ 5%
▪ e ▪ f	▪ B2.8. Ingresos e custos da empresa: clasificación. ▪ B2.9. Resultados da empresa.	▪ B2.4. Determinar, para un caso sinxelo, a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.	▪ ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	▪ CD ▪ CMCCT	▪ 100%	▪ 20%
▪ a ▪ e ▪ f	▪ B2.10. Obrigas fiscais das empresas.	▪ B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigas fiscais.	▪ ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.	▪ CD ▪ CMCCT	▪ 60%	▪ 5%
			▪ ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	▪ CSC	▪ 80%	▪ 10%

TEMPORALIZACIÓN: 2ª AVALIACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Peso cualificación
Bloque 3. Economía persoal (13 - 15 sesións)						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Orzamento persoal. Control de ingresos e gastos. ▪ B3.2. Xestión do orzamento. Obxectivos e prioridades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 60% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.1.3 Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 40% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Planificación económico-financieira: necesidades económicas nas etapas da vida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Decidir con racionalidade ante as alternativas económicas da vida persoal, e relacionalas co benestar propio e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 60% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Aforro e endebedamento. Os plans de pensións. ▪ B3.5. Risco e diversificación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro, e empregar o aforro como medio para alcanzar diversos obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 60% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 40% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%

			decisión máis axeitada para cada momento.			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ f ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. O diñeiro. ▪ B3.7. Contratos financeiros: contas e tarxetas de débito e crédito. ▪ B3.8. Relacións no mercado financeiro: información e negociación. ▪ B3.9. Implicacións dos contratos financeiros. Dereitos e responsabilidades dos/das consumidores/as no mercado financeiro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento, e valorar a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria. ▪ ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos. ▪ ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas. ▪ ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD ▪ CAA ▪ CD ▪ CCL ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 60% ▪ 60% ▪ 40% ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10% ▪ 10% ▪ 5% ▪ 15%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ f ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. O seguro como medio para a cobertura de riscos. Tipoloxía de seguros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 40% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado (13 - 15 sesións)						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Orzamentos públicos: ingresos e gastos do Estado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se amose esa distribución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 25%

<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ ñ 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 30% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. A débeda pública e o déficit público. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Diferenciar e explicar os conceptos de débeda pública e déficit público. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Desigualdades económicas e distribución da renda. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 30% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%

TEMPORALIZACIÓN: 3ª AVALIACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Peso cualificación
Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego (13 - 15 sesións)						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Tipos de xuro. ▪ B5.2. Inflación. ▪ B5.3. Consecuencias dos cambios nos tipos de xuro e inflación. ▪ B5.4. Desemprego: clasificación e consecuencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre elas e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Causas do desemprego e políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia. ▪ B5.6. Perspectivas da ocupación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Valorar opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB5.2.3. Investiga e reconece vieiros e tendencias de emprego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
Bloque 6. Economía internacional (13 - 15 sesións)						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Globalización económica. ▪ B6.2. Comercio internacional. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%

<ul style="list-style-type: none"> ▪ f ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.3. Integración económica e monetaria europea. ▪ B6.4. Economía e ambiente: sustentabilidade. 	<p>procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.</p>	<p>a perspectiva global para emitir xuízos críticos.</p>			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 30%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 25%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 25%

5. Concrecións metodolóxicas que require a materia.

Empregarase unha metodoloxía expositiva combinada coa técnica interrogativa, de modo que os alumnos realicen constantemente un contraste ou transferencia entre o que están aprendendo, as súas ideas previas e a realidade que os rodea.

En todo momento favorecerase a participación activa e construtiva dos alumnos no desenrolo das sesións.

As unidades didácticas acompañaranse dunha serie de actividades, para que o alumno comprenda con maior claridade o significado das explicacións teóricas dadas.

Intentarase, cando proceda, relacionar as distintas unidades didácticas, establecendo as distintas conexións, para así obter unha visión global da materia.

Faranse debates sobre cuestións económicas de actualidade, onde os alumnos fundamentarán as súas opinións e respectarán as doutras persoas.

Cada dúas ou tres semanas farase unha pequena proba escrita (arredor de 20 min) sobre o traballado na materia, de xeito que vaian estudando e aprendendo de maneira continua e construtiva.

6. Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar.

Para o desenvolvemento das sesións empregaranse os seguintes materiais e recursos didácticos:

- Apuntes realizados pola profesora.
- Periódicos.
- Fotocopias de diversos manuais e de documentos de páxinas webs que sirvan para completar u ampliar os coñecementos básicos.
- Cañón.
- Medios audiovisuais: utilizaranse **presentacións en Powerpoint** para reforzar as explicacións. O **vídeo** tamén será un elemento de apoio para reforzar as explicacións e detectar coñecementos previos,
- A aula virtual, será o instrumento de referencia.

7. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.

As probas serán escritas e presenciais (salvo que por motivos médicos ou epidemiolóxicos non puideran ser presenciais en cuxo caso poderían ser orais e virtuais). Haberá varias probas curtas ao longo da avaliación e unha global ao final da mesma. A media aritmética destas probas curtas, xunto co traballo de clase e de casa constituirá o 30% da nota da avaliación, sendo o outro 70% a nota da proba global.

As respostas deberán estar correctamente redactadas, sen fallos de expresión e sen faltas de ortografía. Non puntuarán as preguntas mal expresadas e baixarase 0,1 puntos por cada falta de ortografía (ata un máximo dun punto).

Ao respecto do contido das respostas, este debe ser correcto, claro, concreto e completo, estar debidamente razoado, e expresado na terminoloxía adecuada. Se os exercicios son prácticos deberán estar explicados e os resultados deberán ser correctos, vir nas unidades que lle correspondan e estar interpretados.

A nota de cada avaliación será a parte enteira da media ponderada especificada anteriormente. Os decimais teranse en conta para o cálculo da nota final de curso (por exemplo, un alumno que teña un 6,7 de media na 1ª avaliación, levará un 6 no boletín e se fará a media ao final de curso co 6,7).

A avaliación considerarase aprobada cando o alumno acade unha cualificación de 5,00 ou superior a 5,00.

O período abranguido entre a terceira avaliación parcial e a avaliación final dedicarase a actividades de apoio, reforzo, recuperación e ampliación.

Para aqueles alumnos que non superaran o curso na 3ª avaliación parcial nos termos especificados con anterioridade, a avaliación das actividades do parágrafo anterior constituirá un 30% da nota final, sendo o 70% restante a proba escrita que terán que realizar para recuperar as partes non superadas.

Aqueles alumnos que superaron as tres avaliacións e se dediquen a facer actividades de reforzo ou ampliación, poderán subir ata un punto a nota media do curso.

A nota final do curso será a media aritmética das notas das tres avaliacións.

DATAS DAS PROBAS GLOBAIS.

	PROBA GLOBAL
1ª AVALIACIÓN	Semana 21 ao 25 novembro
2ª AVALIACIÓN	Semana 27 febreiro ao 3 marzo
3ª AVALIACIÓN	Semana 29 maio ao 2 xuño

PENALIZACIÓN POR COPIAR NOS EXAMES/TRABALLOS:

Se algún alumno/a estivese copiando o puidese parecer, ao entender da profesora, que tivese intención de copiar (mirase en varias ocasións para os exames dos seus compañeiros ou levase os apuntes no móbil, entre outras posibilidades) perdería o dereito a continuar con ese exame e tería a avaliación suspensa. Para a recuperación desa avaliación seguirase o establecido anteriormente.

Amais, se o alumno/a copia algún dos traballos que debe presentar, suspende a avaliación.

8. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.

Avaliaremos o noso traballo reflexionando sobre aspectos fundamentais na práctica docente coma os que seguen:

MOTIVACIÓN DO ALUMNADO

INDICADORES
1. Proporciono un plan de traballo ao principio de cada Unidade.
2. Considero situacións que introduzan a Unidade (lecturas, debates, diálogos...).
3. Relaciono as aprendizaxes con aplicacións reais ou coa súa funcionalidade.
4. Informo sobre os progresos conseguidos e as dificultades encontradas.
5. Relaciono os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.
6. Estimulo a participación activa dos estudantes na clase.
7. Promovo a reflexión dos temas tratados.

DESENVOLVEMENTO DA ENSINANZA

INDICADORES
1. Presento actividades de grupo e individuais.
2. Cando introduzo conceptos novos, relaciónoos, se é posible, cos xa coñecidos; intercalo preguntas aclaratorias; poño exemplos...
3. Teño predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.
4. Optimizo o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada Unidade didáctica.
5. Utilizo axuda audiovisual ou doutro tipo para apoiar os contidos na aula.
6. Promovo o traballo cooperativo e manteño unha comunicación fluída cos estudantes.
7. Desenvolvo os contidos dunha forma ordeada e comprensible para os alumnos e as alumnas.
8. Presento actividades que permitan a adquisición dos estándares de aprendizaxe e as destrezas propias da etapa educativa.

SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINANZA-APRENDIZAXE

INDICADORES
1. Proporciono a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como pode melloralas
2. Corrijo e explico de forma habitual os traballos e as actividades dos alumnos e das alumnas, e dou pautas para a mellora das súas aprendizaxes.
3. Reviso, con frecuencia, os traballos propostos na aula e fóra dela.

4. Propoño novas actividades que facilitan a adquisición de obxectivos cando estes non foron alcanzados suficientemente.
5. Propoño novas actividades de maior nivel cando os obxectivos foron alcanzados con suficiencia.

9. Mecanismos de revisión, de avaliación e de modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.

Os indicadores a ter en conta para a revisión, avaliación e modificación da programación didáctica son os seguintes:

1. Programouse a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos nas leis educativas.
2. Programouse a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o desenvolvemento desta.
3. Seleccionáronse e secuenciáronse de forma progresiva os contidos da programación da aula.
4. Planificáronse as clases de modo flexible, prepara actividades e recursos axustados á programación da aula e ás necesidades e aos intereses do alumnado.
5. Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.
6. Adecúase o desenvolvemento da clase ás características do grupo.
7. A metodoloxía fomenta a motivación e a mellora dos alumnos/as.
8. A metodoloxía inclúe o traballo de competencias e intelixencias múltiples.

10. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Nesta materia non hai alumnos pendentes.

11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Nesta materia pártese de cero. O temario do currículo desta materia parte de niveis moi básicos polo que é pouco significativo o nivel de coñecementos previos. Por iso, farase a proba inicial sobre a materia impartida nos primeiros días para detectar se hai problemas de comprensión, redacción...Ademais, no caso de detectarse alumnado con coñecementos e

con interese pola materia, veríase a forma de traballar con eles para que desenrolen o seu potencial.

12. Medidas de atención á diversidade.

Proponse unha introdución progresiva aos conceptos, termos e argumentos económicos co obxecto de que se adapten ás características e niveis dos alumnos. Partirase dos coñecementos previos e dos contidos básicos para afondar neles na medida que o alumno o permita. Optarase por unha metodoloxía cunha participación activa do alumno e diversa co fomento de actividades de distintos graos de dificultade.

As actividades presentarase clasificadas por niveis de dificultade, serán variadas, adaptadas as motivacións e necesidades do alumno, fomentaranse actividades de traballo en grupo e proponse en cada unidade unha serie de actividades de ampliación e de reforzo. Trataranse de responder tódalas preguntas que se propoñan e atender individualmente a cada alumno, dentro dos límites de tempo con que nos atopamos, entregando exercicios a maiores para aqueles que os precisen, así como diversos esquemas cos contidos máis destacados.

Por outro lado, faranse multitude de preguntas na clase co obxecto de que expresen o que pensan e poder corrixir os conceptos erróneos que poidan ter.

13. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso.

- Cálculo matemático e razoamento lóxico: resolución de diversos supostos da realidade económica actual.
- Comunicación audiovisual e TIC: (exposicións, traballos colaborativos...)
- Emprendemento : inculcar ós alumnos durante todo o curso a idea do emprendedor coma una saída laboral.
- Educación Cívica e Constitucional: respecto polas opinións dos compañeiros, liberdade para preguntar sen ter medo as reaccións dos demais alumnos...

14. Actividades complementarias e extraescolares

Como actividade complementaria, o departamento de Economía levará a cabo un obradoiro de Economía dentro do marco do CP Innova. O resto de actividades que poidan ir xurdindo ao longo do curso valoraranse no seu momento.

INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPREENDEDORA E EMPRESARIAL 4ºESO

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	23
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE .	24
3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA A ETAPA E O CURSO.....	24
4. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE:	
A. TEMPORALIZACIÓN.....	28
B. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.....	28
C. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	28
D. PESO NA CUALIFICACIÓN	28
5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.....	36
6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAIAN UTILIZAR	36
7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	36
8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	38
9. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	39
10. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES	40
11. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS	40
12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	40
13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN	40
14. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	40

1. Introducción e contextualización:

O Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia, refírese a importancia do espírito emprendedor.

O espírito emprendedor é un concepto que abrangue valores persoais tales como a creatividade, a disposición positiva para a innovación e o cambio, a confianza en si mesmo/a, a motivación de logro, o liderado, a aceptación do fracaso como fonte de experiencia, e as actitudes de cooperación e de traballo en equipo. Todas as persoas terán que emprender na súa vida persoal e laboral, terán que innovar e procurar novas respostas, no mundo globalizado e cambiante ao que se enfrontan, aínda que non todas logran levar a cabo un proxecto empresarial propio.

Formar cidadáns e cidadás capaces de asumir riscos, ser innovadores/as, con posibilidade de negociación e pensamento estratéxico, e con capacidade para o emprendemento constitúe o reto desta materia.

A materia de Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial inclúe aspectos teóricos e prácticos orientados a preparar o alumnado para unha cidadanía responsable e para a vida profesional; axuda ao coñecemento das actividades e das necesidades das persoas emprendedoras, persegue que poidan responsabilizarse da súa propia carreira e do seu camiño persoal de formación, e da toma das decisións clave na súa vida, ademais da posibilidade de crear un negocio propio ou actuar como innovadores/as no traballo dentro dunha organización.

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

Tal e como se describe na LOMCE, tódalas materias do currículo deben participar no desenrolo das distintas competencias do alumnado. Estas son:

1º Comunicación lingüística.

2º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

3º Competencia dixital.

4º Aprender a aprender.

5º Competencias sociais e cívicas.

6º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

7º Conciencia e expresións culturais.

En Economía tal e como suxire a lei, potenciarase o desenrolo da competencia de **comunicación lingüística**. Esta competencia profundiza nas habilidades de escoita, comprensión e exposición de mensaxes orais e escritos. Non se limita esta competencia a mellora das habilidades lingüísticas, pois inclúe o desenrolo de tódolos elementos expresivos, en especial os de carácter audiovisual.

A materia de Economía utiliza una terminoloxía propia que permitirá ao alumnado incorporar esta linguaxe e os seus termos para utilizalos nos momentos adecuados coa suficiente propiedade.

En canto á **competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía** o alumnado aplicará estratexias para definir problemas, resolvelos, deseñar pequenas investigacións, elaborar solucións, analizar resultados, etc.

A **competencia dixital** desenrólase fomentando a búsqueda, selección e utilización da información en medios dixitais, ademais de permitir que o alumnado se familiarice cos diferentes códigos, formatos e linguaxes nos que se presenta a información científica (datos estatísticos, representacións gráficas, táboas...). É un recurso útil que contribúe a amosar unha visión actualizada da situación económica dun país.

A adquisición da **competencia para aprender a aprender** fundamentase nesta materia no carácter instrumental de moitos dos coñecementos adquiridos. Ao tempo de operar con modelos teóricos tamén se fomenta a imaxinación, a análise, as dotes de observación do entorno, a iniciativa, a creatividade e o espírito crítico, o que favorece a aprendizaxe autónoma.

Esta materia favorece o traballo en grupo para a resolución de actividades fomentando o desenvolvemento de actitudes como a cooperación, a solidariedade e o respecto hacia as opinións dos demais, o que contribúe á adquisición das **competencias sociais e cívicas**. Así mesmo, os coñecementos económicos son unha parte fundamental da cultura cidadán, sensibilizada cada vez máis con estes temas pola súa presenza nos medios de comunicación e a súa importancia nas economías familiares.

A materia de economía senta as bases do **sentido de iniciativa e espírito emprendedor**, xa que educa en actitudes e capacidades emprendedoras e garante a comprensión dos conceptos económicos básicos, que inclúe o desenvolvemento de certas cualidades persoais: a elección de recursos, a planificación, a resolución de problemas e a revisión de resultados. Todo isto fomenta a iniciativa persoal y a motivación por un traballo organizado e con iniciativas propias.

Un aspecto importante é o fomento dos debates na aula; os cales deberán ter un carácter significativo, facilitando así o adestramento das habilidades sociais, e unha maior motivación no alumnado.

A elaboración de modelos simples que representen a realidade económica na materia de contribúen tamén ó desenvolvemento da **conciencia e expresións culturais**.

3. Concreción dos obxectivos para a etapa e o curso.

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Os obxectivos para o curso son que os alumnos sexan capaces de:

1. Identificar o ciclo da actividade económica. Distinguir sistemas económicos e formar un xuízo persoal acerca das vantaxes e inconvenientes de cada un deles.
2. Manifestar interese por coñecer e interpretar con sentido crítico e solidario os grandes problemas económicos actuais, en especial as desigualdades económicas e a sobre explotación de recursos naturais, así como os derivados da globalización da actividade económica.
3. Relacionar feitos económicos significativos co contexto social, político, histórico e cultural en que tiveron lugar. Trasladar esta reflexión ás situacións cotiás. Formular xuízos persoais acerca da conveniencia ou non da intervención da Administración pública na economía e dos seus efectos.
4. Comprender o funcionamento do sistema de economía de mercado, sinalando as súas vantaxes e inconvenientes, así como as interrelacións entre o sistema económico e os fenómenos sociais.
5. Utilizar técnicas elementais de tratamento e representación de datos sobre a economía galega, española, europea ou doutras zonas do mundo para coñecer e comprender os trazos característicos da situación económica deses territorios e as perspectivas de futuro.
6. Formular xuízos persoais acerca de problemas económicos de actualidade. Comunicar opinións argumentando con precisión e rigor a partir de conceptos e principios económicos elementais. Aceptar a discrepancia e os puntos de vista distintos como vía de enriquecemento persoal.
7. Interpretar as mensaxes, datos e informacións que aparecen nos medios de comunicacións e/ou internet sobre desaxustes económicos actuais e contrastar as medidas correctoras de política económica que se propoñen. Formular xuízos persoais sobre elas e comprender que as decisións implican, en ocasións, elixir entre obxectivos en parte contraditorios para os diferentes axentes económicos.
8. Analizar e valorar criticamente as repercusións do crecemento económico sobre o medio natural e a calidade de vida das persoas, así como o diferente grao de desenvolvemento das distintas rexións e países. Reflexionar sobre a necesidade de acadar un desenvolvemento sustentable.
9. Abordar de maneira autónoma e razoada problemas económicos do contorno, utilizando os procedementos de indagación das ciencias sociais e diversas fontes e medios de información, en especial as tecnoloxías da información e comunicación. Trasladar esta reflexión ás situacións cotiás do contorno.
10. Coñecer e comprender, dunha maneira crítica, o uso e significado das principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.

A materia de Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial de 4º da ESO contribúe a lograr os obxectivos mediante uns contidos que podemos resumir e integrar en tres bloques: o primeiro, titulado "Autonomía persoal, liderado e innovación", está centrado na descrición das calidades e as destrezas persoais asociadas á iniciativa emprendedora, no repaso das decisións sobre o itinerario vital e a actuación como futuro/a traballador/a; no segundo bloque, "Proxecto de empresa", repásanse as principais áreas e funcións da empresa co obxecto de pór en marcha o proxecto empresarial xurdido da idea de negocio xerado previamente; e para finalizar, un bloque que baixo o título de "Finanzas" analiza as

alternativas con que conta a empresa para elixir a súa forma xurídica, as fontes de financiamento do seu proxecto empresarial, a necesidade de planificar as necesidades financeiras e as obrigas fiscais e prever a evolución do negocio, garantindo a súa viabilidade.

4. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de:

<p style="text-align: center;">Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial. 4º de ESO</p> <p style="text-align: center;"><u>TEMPORALIZACIÓN: 1ª AVALIACIÓN</u></p>						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Peso cualificación
Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Autonomía e autoconhecimento. A iniciativa emprendedora e o/a empresario/a na sociedade. ▪ B1.2. Intereses, aptitudes e motivacións persoais para a carreira profesional. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Describir as calidades persoais e as destrezas asociadas á iniciativa emprendedora, analizando os requisitos de distintos postos de traballo e actividades empresariais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Itinerarios formativos e carreiras profesionais. Proceso de procura de emprego en empresas do sector. Autoemprego. Proceso de toma de decisións sobre o itinerario persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Tomar decisións sobre o itinerario vital propio comprendendo as posibilidades de emprego, o autoemprego e a carreira profesional, en relación coas habilidades persoais e as alternativas de formación e aprendizaxe ao longo da vida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ g ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Dereito do traballo. ▪ B1.5. Dereitos e deberes derivados da relación laboral. ▪ B1.6. Contrato de traballo e negociación colectiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Actuar como futuro/a traballador/a responsable coñecendo os seus dereitos e deberes como tal, valorando a acción do Estado e da Seguridade Social na protección da persoa empregada, e comprendendo a necesidade de protección dos riscos laborais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Seguridade Social. Sistema de protección. Emprego e desemprego. ▪ B1.8. Protección do/da traballador/a e beneficios sociais. ▪ B1.9. Riscos laborais. Normas. Planificación da protección na empresa. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróboas en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as contingencias cubertas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%

▪			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
---	--	--	---	---	---	--

TEMPORALIZACIÓN: 2ª AVALIACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo consecución de cada estándar	Peso cualificación
Bloque 2. Proxecto de empresa						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Idea de proxecto de empresa. Avaliación da idea. O contorno e o papel social da empresa. ▪ B2.2. Elementos e estrutura da empresa. ▪ B2.3. Plan de empresa. ▪ B2.4. Planificación na empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Crear un proxecto de empresa na aula e describir as características internas e a súa relación co contorno, así como a súa función social, identificando os elementos que constitúen a súa rede lóxística como provedores/as, clientela, sistemas de produción e comercialización, redes de almacenaxe, etc.- 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%

			<ul style="list-style-type: none"> IAEEB 2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 10%
<ul style="list-style-type: none"> b g h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Información na empresa. Información contable. Información de recursos humanos. Documentos comerciais de cobramento e pagamento. Arquivo. 	<ul style="list-style-type: none"> B 2.2. Identificar e organizar a información das áreas da empresa en proxecto aplicando os métodos correspondentes á tramitación documental empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 15%
<ul style="list-style-type: none"> g h l 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Actividades na empresa. Función de produción. Función comercial e de márketing. B2.7. Axudas e apoio á creación de empresas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar actividades de produción e comercialización propias da empresa proxectada, aplicando técnicas de comunicación e traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> IAEEB 2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CD CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 15%
			<ul style="list-style-type: none"> IAEEB 2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CMCCT CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 10%
			<ul style="list-style-type: none"> IAEEB 2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 5%

TEMPORALIZACIÓN: 3ª AVALIACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución de cada estándar	Peso cualificación
Bloque 3. FINANZAS						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ g ▪ h ▪ l ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Tipos de empresa segundo a súa forma xurídica. ▪ B3.2. Elección da forma xurídica. ▪ B3.3. Trámites de posta en marcha dunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Describir as formas xurídicas das empresas en relación coas responsabilidades legais dos/das seus/súas propietarios/a e xestores/as, así como coas esixencias de capital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Fontes de financiamento das empresas: externas (bancos, axudas e subvencións, e crowdfunding) e internas (accionistas, investidores/as e aplicación de beneficios). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Identificar as fontes de financiamento das empresas propias de cada forma xurídica, incluíndo as externas e internas, e valorar as máis axeitadas para cada tipo e momento no ciclo de vida da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Produtos financeiros e bancarios para pequenas e medianas empresas (PME): comparación. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ g ▪ l ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Planificación financeira das empresas. Estudo de viabilidade económico-financiera. Proxección da actividade. Instrumentos de análise. Razóns básicas. ▪ B3.7. Impostos que afectan as empresas. Calendario fiscal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Recoñecer a necesidade de planificar o negocio das empresas ligándoa á previsión da evolución do sector e da economía nacional, así como da planificación financeira e fiscal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financiero a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folha de cálculo, manexando razóns financeiras básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 30%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%

			indicaas principais diferenzas entre eles.			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB 3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%

5. Concrecións metodolóxicas que require a materia

Empregarase unha metodoloxía expositiva combinada coa técnica interrogativa, de modo que os alumnos realicen constantemente un contraste ou transferencia entre o que están aprendendo, as súas ideas previas e a realidade que os rodea.

En todo momento favorecerase a participación activa e construtiva dos alumnos no desenvolvemento das sesións.

Tratarase de impartir a materia da maneira máis práctica posible de xeito que se poidan elaborar traballos que recollan os aspectos máis destacables da mesma. “Aprender a aprender” é un dos principios fundamentais nesta materia, que vai moi ligado ao desenvolvemento do espírito empresarial no alumnado.

6. Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar

Para o desenvolvemento das sesións empregaranse os seguintes materiais e recursos didácticos:

- Apuntes realizados pola profesora.
- Periódicos.
- Ordenadores.
- Fotocopias de diversos manuais e de documentos de páxinas webs que sirvan para completar u ampliar os coñecementos básicos.
- Canón.
- Exercicios.
- Medios audiovisuais: utilizaranse **presentacións en Powerpoint** para reforzar as explicacións. O **vídeo** tamén será un elemento de apoio para reforzar as explicacións e detectar coñecementos previos,
- A aula virtual, será o instrumento de referencia.

7. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado

Realizarase como mínimo unha proba escrita por avaliación, ademais de traballos que deberán ser entregados ao docente da materia.

As **probas serán escritas e presenciais** (salvo que por motivos médicos ou epidemiolóxicos non puideran ser presenciais en cuxo caso poderían ser orais e virtuais). A media aritmética destas probas constituirá **un máximo dun 70% da nota da avaliación**. O 30% restante será pola entrega de traballos e actividades e pola participación e traballo en clase.

As respostas deberán estar correctamente redactadas, sen fallos de expresión e sen faltas de ortografía. Non puntuarán as preguntas mal expresadas e baixarase 0,1 puntos por cada falta de ortografía (ata un máximo dun punto).

Ao respecto do contido das respostas, este debe ser correcto, claro, concreto e completo, estar debidamente razoado, e expresado na terminoloxía adecuada. Se os exercicios son prácticos deberán estar explicados e os resultados deberán ser correctos, vir nas unidades que lle correspondan e estar interpretados.

A nota de cada avaliación será a parte enteira da media ponderada especificada anteriormente. Os decimais teranse en conta para o cálculo da nota final de curso (por exemplo, un alumno que teña un 6,7 de media na 1ª avaliación, levará un 6 no boletín e se fará a media ao final de curso co 6,7).

A avaliación considerárase aprobada cando o alumno acade unha cualificación de 5,00 ou superior a 5,00.

O período abranguido entre a terceira avaliación parcial e a avaliación final dedicarase a actividades de apoio, reforzo, recuperación e ampliación.

Para aqueles alumnos que non superaran o curso na 3ª avaliación parcial nos termos especificados con anterioridade, a avaliación das actividades do parágrafo anterior constituirá un 30% da nota final, sendo o 70% restante a proba escrita que terán que realizar para recuperar as partes non superadas.

Aqueles alumnos que superaron as tres avaliacións e se dediquen a facer actividades de reforzo ou ampliación, poderán subir ata un punto a nota media do curso.

A nota final do curso será a media aritmética das notas das tres avaliacións.

PENALIZACIÓN POR COPIAR NOS EXAMES/TRABALLOS:

Se algún alumno/a estivese copiando o puidese parecer, ao entender da profesora, que tivese intención de copiar (mirase en varias ocasións para os exames dos seus compañeiros ou levase os apuntes no móbil, entre outras posibilidades) perdería o dereito a continuar con ese exame e tería a avaliación suspensa. Para a recuperación desa avaliación seguirase o establecido anteriormente.

Amais, se o alumno/a copia algún dos traballos que debe presentar, suspende a avaliación.

DATAS DAS PROBAS ESCRITAS.

	PROBA GLOBAL
1ª AVALIACIÓN	Semana 21 ao 25 novembro
2ª AVALIACIÓN	Semana 27 febreiro ao 3 marzo
3ª AVALIACIÓN	Semana 29 maio ao 2 xuño

8. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.

Avaliaremos o noso traballo reflexionando sobre aspectos fundamentais na práctica docente coma os que seguen:

MOTIVACIÓN DO ALUMNADO

INDICADORES
1. Proporciono un plan de traballo ao principio de cada Unidade.
2. Considero situacións que introduzan a Unidade (lecturas, debates, diálogos...).
3. Relaciono as aprendizaxes con aplicacións reais ou coa súa funcionalidade.
4. Informo sobre os progresos conseguidos e as dificultades encontradas.
5. Relaciono os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.
6. Estimulo a participación activa dos estudantes na clase.
7. Promovo a reflexión dos temas tratados.

DESENVOLVEMENTO DA ENSINANZA

INDICADORES
1. Presento actividades de grupo e individuais.
2. Cando introduzo conceptos novos, relaciónoos, se é posible, cos xa coñecidos; intercalo preguntas aclaratorias; poño exemplos...
3. Teño predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.
4. Optimizo o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada Unidade didáctica.
5. Utilizo axuda audiovisual ou doutro tipo para apoiar os contidos na aula.
6. Promovo o traballo cooperativo e manteño unha comunicación fluída cos estudantes.
7. Desenvolvo os contidos dunha forma ordeada e comprensible para os alumnos e as alumnas.
8. Presento actividades que permitan a adquisición dos estándares de aprendizaxe e as destrezas propias da etapa educativa.

SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINANZA-APRENDIZAXE

INDICADORES
1. Proporciono a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como pode melloralas
2. Corrijo e explico de forma habitual os traballos e as actividades dos alumnos e das alumnas, e dou pautas para a mellora das súas aprendizaxes.
3. Reviso, con frecuencia, os traballos propostos na aula e fóra dela.
4. Propoño novas actividades que facilitan a adquisición de obxectivos cando estes non foron alcanzados suficientemente.
5. Propoño novas actividades de maior nivel cando os obxectivos foron alcanzados con suficiencia.

9. Mecanismos de revisión, de avaliación e de modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.

Os indicadores a ter en conta para a revisión, avaliación e modificación da programación didáctica son os seguintes:

1. Programouse a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos nas leis educativas.
2. Programouse a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o desenvolvemento desta.
3. Selecciónáronse e secuenciáronse de forma progresiva os contidos da programación da aula.
4. Planificáronse as clases de modo flexible, prepara actividades e recursos axustados á programación da aula e ás necesidades e aos intereses do alumnado.
5. Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.
6. Adecúase o desenvolvemento da clase ás características do grupo.
7. A metodoloxía fomenta a motivación e a mellora dos alumnos/as.
8. A metodoloxía inclúe o traballo de competencias e intelixencias múltiples.

10. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Nesta materia non hai pendentes.

11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Nesta materia pártese de cero. O temario do currículo desta materia parte de niveis moi básicos polo que é pouco significativo o nivel de coñecementos previos. Por iso, farase a proba inicial sobre a materia impartida nos primeiros días para detectar se hai problemas de comprensión, redacción...Ademais, no caso de detectarse alumnado con coñecementos e con interese pola materia, veríase a forma de traballar con eles para que desenrolen o seu potencial.

12. Medidas de atención á diversidade.

Proponse unha introdución progresiva aos conceptos, termos e argumentos económicos co obxecto de que se adapten ás características e niveis dos alumnos. Partirase dos coñecementos previos e dos contidos básicos para afondar neles na medida que o alumno o permita. Optarase por unha metodoloxía cunha participación activa do alumno e diversa co fomento de actividades de distintos graos de dificultade.

As actividades presentaranse clasificadas por niveis de dificultade, serán variadas, adaptadas as motivacións e necesidades do alumno, fomentaranse actividades de traballo en grupo e proponse en cada unidade unha serie de actividades de ampliación e de reforzo.

Trataranse de responder tódalas preguntas que se propoñan e atender individualmente a cada alumno, dentro dos límites de tempo con que nos atopamos, entregando exercicios a maiores para aqueles que os precisen.

13. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso.

- Cálculo matemático e razoamento lóxico: resolución de diversos supostos da realidade económica actual.
- Comunicación audiovisual e TIC: (exposicións, traballos colaborativos...)
- Emprendemento : inculcar ós alumnos durante todo o curso a idea do emprendedor coma una saída laboral.
- Educación Cívica e Constitucional: respecto polas opinións dos compañeiros, liberdade para preguntar sen ter medo as reaccións dos demais alumnos...

14. Actividades complementarias e extraescolares.

Como actividade complementaria, o departamento de Economía levará a cabo un obradoiro de Economía dentro do marco do CP Innova. O resto de actividades que poidan ir xurdindo ao longo do curso valoraranse no seu momento.

ECONOMÍA DA EMPRESA 2º BACHARELATO

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	42
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	43
3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA A ETAPA E O CURSO	44
4. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DE:	47
A. TEMPORALIZACIÓN	
B. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA	
C. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	
D. PESO NA CUALIFICACIÓN	
5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRE A MATERIA.....	60
6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS QUE SE VAIAN UTILIZAR	60
7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	60
8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	62
9. MECANISMOS DE REVISIÓN, DE AVALIACIÓN E DE MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	63
10. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	63
11. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS SEUS RESULTADOS	64
12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	65
13. CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN	65
14. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	65

1. Introducción e contextualización.

A Economía da Empresa trata de explicar a realidade empresarial, como unha rama da economía especializada nun determinado suxeito económico: a empresa. Trátase dunha ciencia que, por unha banda, procura a explicación do fenómeno económico da empresa e, por outra, a actuación sobre ela para alcanzar certos fins. A tendencia actual diríxese a tratar de converter esta disciplina nun corpo de coñecementos interdisciplinarios que traten calquera problema que se formule na empresa.

Proporciona unha formación empresarial básica, caracterizada por ser continuación e especialización dos contidos da materia de Economía, ademais proporciona a necesaria formación para abordar futuros retos en etapas educativas posteriores ao tempo que contribúe activamente á formación da madureza persoal. Realízase un afondamento na realidade empresarial con especial referencia a Galicia, ademais a importancia que teñen os asuntos económicos na nosa sociedade e a forma en que afectan de forma individual e colectiva, suxiren a necesidade dunha formación específica que proporcione as claves necesarias para comprender a realidade económica actual.

A empresa é un axente esencial da actividade económica. As empresas constitúen as células elementais de produción que integran o organismo económico a través das cales se conseguen os obxectivos macroeconómicos e, por iso, ocupan a atención dos/das economistas. É na economía contemporánea onde acha a súa plenitude, xa que a división do traballo, a especialización, o desenvolvemento do sistema monetario e a amplitude do mercado crearon o clima necesario para que se dea con precisión e características peculiares a unidade autónoma de produción, que constitúe o obxecto real da economía da empresa. Nesta materia traballaranse cuestións como a razón da existencia das empresas, as súas características, os tipos de organización e de funcionamento, e os factores que inflúen na toma de decisións.

A empresa ten un significado social (crea emprego), canaliza a renda e, conseguintemente, constitúe un elemento de redistribución da renda nacional. O desenvolvemento da actividade empresarial e a acción do/da empresario/a deben estar guiados pola responsabilidade social e o comportamento ético, máis alá da procura duns resultados.

Por isto, a inclusión desta materia no currículo de Bacharelato permite aos alumnos/as adquirir unha visión máis ampla e precisa da sociedade actual e axúdalles a exercer a súa cidadanía cunha actitude reflexiva e responsable, comprendendo os problemas da empresa no contexto actual.

A metodoloxía proposta pretende facilitar o traballo autónomo do alumnado, potenciar as técnicas de investigación e observación e aplicar o aprendido a vida real. Para intentar facer atractiva a materia para propóranse exemplos relacionados con casos reais e adaptados, na medida do posible, aos intereses do alumnado. É importante destacar a importancia da

materia para desenvolver nos alumnos/as un amplo abanico de capacidades e valores como a indagación, autonomía persoal, participación, cooperación e solidariedade.

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.

Tal e como se describe na LOMCE, tódalas materias do currículo deben participar no desenrolo das distintas competencias do alumnado. Estas son:

- 1º Comunicación lingüística.
- 2º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
- 3º Competencia dixital.
- 4º Aprender a aprender.
- 5º Competencias sociais e cívicas.
- 6º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.
- 7º Conciencia e expresións culturais.

En Economía da empresa tal e como suxire a lei, potenciarase o desenrolo da competencia de **comunicación lingüística**. Esta competencia profundiza nas habilidades de escoita, comprensión e exposición de mensaxes orais e escritos, que na etapa de Bacharelato requiren un maior nivel de desenrolo, e uns recursos mais complexos para manexarse nuns contextos comunicativos mais diversos e de nivel cognitivo superior. Non se limita esta competencia a mellora das habilidades lingüísticas, pois inclúe o desenrolo de tódolos elementos expresivos, en especial os de carácter audiovisual.

A materia de Economía da empresa utiliza una terminoloxía propia que permitirá ao alumnado incorporar esta linguaxe e os seus termos para utilizalos nos momentos adecuados coa suficiente propiedade.

En canto á **competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía** o alumnado aplicará estratexias para definir problemas, resolvelos, deseñar pequenas investigacións, elaborar solucións, analizar resultados, etc.

A **competencia dixital** desenrólase fomentando a busca, selección e utilización da información en medios dixitais, ademais de permitir que o alumnado se familiarice cos diferentes códigos, formatos e linguaxes nos que se presenta a información científica (datos estatísticos, representacións gráficas, táboas...). É un recurso útil que contribúe a amosar unha visión actualizada da situación económica dun país.

A adquisición da **competencia para aprender a aprender** fundamentase nesta materia no carácter instrumental de moitos dos coñecementos adquiridos. Ao tempo de operar con modelos teóricos tamén se fomenta a imaxinación, a análise, as dotes de observación do entorno, a iniciativa, a creatividade e o espírito crítico, o que favorece a aprendizaxe autónoma.

Esta materia favorece o traballo en grupo para a resolución de actividades fomentando o desenvolvemento de actitudes como a cooperación, a solidariedade e o respecto hacia as opinións dos demais, o que contribúe á adquisición das **competencias sociais e cívicas**. Así mesmo, os coñecementos económicos son unha parte fundamental da cultura cidadán, sensibilizada cada vez máis con estes temas pola súa presenza nos medios de comunicación e a súa importancia nas economías familiares.

A materia de economía da empresa senta as bases do **sentido de iniciativa e espírito emprendedor**, xa que educa en actitudes e capacidades emprendedoras e garante a comprensión dos conceptos económicos básicos, que inclúe o desenvolvemento de certas cualidades persoais: a elección de recursos, a planificación, a resolución de problemas e a revisión de resultados. Todo isto fomenta a iniciativa persoal y a motivación por un traballo organizado e con iniciativas propias.

Un aspecto importante é o fomento dos debates na aula; os cales deberán ter un carácter significativo, facilitando así o adestramento das habilidades sociais, e unha maior motivación no alumnado.

A elaboración de modelos simples que representen a realidade económica na materia de contribúen tamén ó desenvolvemento da **conciencia e expresións culturais**.

3. Concreción dos obxectivos para a etapa e o curso.

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir una conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.

b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

Os obxectivos para o curso son que os alumnos sexan capaces de:

1. Analizar as características máis relevantes e o funcionamento económico global dos distintos tipos de empresa, identificando as súas funcións, obxectivos, organización, a investigación, o papel das innovacións tecnolóxicas e as principais normas xurídicas que as afectan.
2. Apreciar o papel das empresas na satisfacción das necesidades das persoas consumidoras e no aumento da calidade de vida e benestar da sociedade, así como elaborar xuízos ou criterios persoais sobre as súas disfuncións.

3. Valorar criticamente as posibles consecuencias sociais e ambientais da actividade empresarial, así coma a súa responsabilidade no esgotamento dos recursos naturais, sinalando a súa repercusión na calidade de vida das persoas.
4. Identificar as consecuencias que, para as empresas e a sociedade, ten a globalización da economía e as posibles liñas de conduta que se deben adoptar fronte ao fenómeno, adquirindo conciencia das desigualdades e efectos que este xera.
5. Identificar os dereitos e obrigas das traballadoras e dos traballadores, valorando a necesidade que estes colectivos e a sociedade teñen de acadar un elevado grao de conciliación da vida laboral e familiar. A súa relación cos obxectivos empresariais.
6. Valorar a importancia da seguranza e hixiene no traballo e da prevención dos riscos laborais.
7. Analizar o funcionamento de organizacións e grupos en relación coa aparición e resolución de conflitos.
8. Analizar as distintas políticas de márketing que adoptan as empresas segundo os mercados a que se dirixen, valorando os límites éticos que as devanditas políticas deben considerar.
9. Establecer, de modo xeral, os datos máis relevantes da información contida nas contas anuais dunha empresa e interpretar a información transmitida.
10. Identificar as principais fontes de financiamento das empresas, analizando as diferentes opcións posibles.
11. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación e mais outros medios, obter, seleccionar e comprender de maneira clara e coherente informacións sobre feitos relevantes do ámbito empresarial internacional, nacional e local e facer unha valoración crítica delas.
12. Amosar iniciativa, creatividade, autonomía persoal e participación activa no deseño, planificación e elaboración dun pequeno proxecto empresarial utilizando para a súa elaboración medios informáticos.
13. Analizar a actividade económica das empresas, en especial as galegas, a partir das súas áreas de organización, relacións internas e a súa dependencia externa. Valorar a importancia que para a economía galega teñen as pequenas e medianas empresas, así como as cooperativas, como xeradoras de emprego, innovación e como motores do desenvolvemento económico e social.

4. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de:

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo consecución do estándar	Peso na cualificación
Bloque 1. A empresa						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. A empresa e o/a empresario/a. ▪ B1.2. Elementos, funcións e obxectivos da empresa. ▪ B1.3. Clases de empresas. ▪ B1.4. Marco xurídico da actividade empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Describir e interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónaas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSIE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 30%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%

Obxectivos	Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo consecución do estándar	Peso na cualificación
			xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.			
			<ul style="list-style-type: none"> EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 30% 	<ul style="list-style-type: none"> 5%
<ul style="list-style-type: none"> a d h i l m p 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Contorno da empresa. B1.6. Responsabilidade social e ambiental da empresa. B1.7. Funcionamento e creación de valor. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Identificar e analizar os trazos principais do contorno en que a empresa desenvolve a súa actividade e explicar, a partir deles, as estratexias e as decisións adoptadas, e as posibles implicacións sociais e ambientais da súa actividade. 	<ul style="list-style-type: none"> EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 75% 	<ul style="list-style-type: none"> 15%
			<ul style="list-style-type: none"> EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 75% 	<ul style="list-style-type: none"> 15%
			<ul style="list-style-type: none"> EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 75% 	<ul style="list-style-type: none"> 15%
Bloque 2. Desenvolvemento da empresa						
<ul style="list-style-type: none"> d i 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Localización e dimensión 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas 	<ul style="list-style-type: none"> EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 100% 	<ul style="list-style-type: none"> 25%

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo consecución do estándar	Peso na cualificación
<ul style="list-style-type: none"> ▪ l ▪ m 	<p>empresarial.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Estratexias de crecemento interno e externo. ▪ B2.3. Pequenas e medianas empresas: estratexias de mercado. ▪ B2.4. Importancia das pequenas e medianas empresas (PME) na economía. ▪ B2.5. Internacionalización, competencia global e tecnoloxía. ▪ B2.6. Empresa multinacional: aspectos positivos e negativos do seu funcionamento. 	<p>empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.</p>	<p>dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.</p>			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 30% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo consecución do estándar	Peso na cualificación
			responsabilidade social e ambiental.			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
Bloque 3. Organización e dirección da empresa						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ i ▪ l ▪ m ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. División técnica do traballo e necesidade de organización no mercado actual. ▪ B3.2. Funcións básicas da dirección. ▪ B3.3. Planificación e toma de decisións estratéxicas. ▪ B3.4. Organización formal e informal da empresa: deseño e análise da súa estrutura. ▪ B3.5. A xestión dos recursos humanos e a súa incidencia na motivación. ▪ B3.6. Os conflitos de intereses e as súas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Explicar a planificación, a organización e a xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, as canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo consecución do estándar	Peso na cualificación
	vías de negociación.		súas interrelacións.			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%

Obxectivos	Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución do estándar	Peso na cualificación
Bloque 4. A función produtiva						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Produción e proceso produtivo. ▪ B4.2. Función de produción. Produtividade e eficiencia ▪ B4.3. Investigación, desenvolvemento e innovación (I+D+i) como elementos clave para o cambio tecnolóxico e a mellora da competitividade empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Analizar procesos produtivos desde a perspectiva da eficiencia e a produtividade, e recoñecer a importancia da I+D+i. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Custos: clasificación e cálculo dos custos na empresa. ▪ B4.5. Cálculo e interpretación do limiar de rendibilidade da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%

		suposto formulado.	matemáticos, e interpreta os resultados.			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
<ul style="list-style-type: none"> ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Os inventarios da empresa e os seus custos. Modelos de xestión de inventarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Describir os conceptos fundamentais do ciclo de inventario e manexar os modelos de xestión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%

Bloque 5. A función comercial da empresa

<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Departamento comercial da empresa ▪ B5.2. Concepto e clases de mercado. ▪ B5.3. Técnicas de investigación de mercados. ▪ B5.4. Comportamento do/da consumidor/a e segmentación de mercados. ▪ B5.5. Variables do márketing-mix e elaboración de estratexias. ▪ B5.6. Estratexias de márketing e ética empresarial. ▪ B5.7. Tecnoloxías da información e das comunicacións e márketing. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%

			tecnoloxías da información e da comunicación.			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo consecución do estándar	Peso na cualificación
Bloque 6 y 7. A información na empresa						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ g ▪ h ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Obrigas contables da empresa. ▪ B6.2. A composición do patrimonio e a súa valoración. ▪ B6.3. Resultados da empresa. ▪ B6.4. As contas anuais e a imaxe fiel. ▪ B6.5. Elaboración do balance e da conta de perdas e ganancias. ▪ B6.6. Análise e interpretación da información contable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 15%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no aparcamento da empresa, mediante a utilización de rateos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%

			ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.			
			<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 5%
			<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 5%
			<ul style="list-style-type: none"> EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 75% 	<ul style="list-style-type: none"> 10%
			<ul style="list-style-type: none"> EEB61.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CMCCT CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 75% 	<ul style="list-style-type: none"> 10%
<ul style="list-style-type: none"> a c d h i l m 	<ul style="list-style-type: none"> B6.7. Fiscalidade empresarial: principais figuras impositivas e elementos clave do súa estrutura e do seu funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> B6.2. Recoñecer a importancia do cumprimento das obrigas fiscais e explicar os impostos que afectan as empresas. 	<ul style="list-style-type: none"> EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 5%
			<ul style="list-style-type: none"> EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 5%
			<ul style="list-style-type: none"> EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	<ul style="list-style-type: none"> 50% 	<ul style="list-style-type: none"> 5%

			que soportan as empresas.			
Bloque 8. A función financeira						
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ g ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Estrutura económica e financeira da empresa. ▪ B7.2. Concepto e clases de investimento. ▪ B7.3. Valoración e selección de proxectos de investimento. ▪ B7.4. Fontes de financiamento interno e externo da empresa. Novas formas de financiamento. ▪ B7.5. Ciclos da empresa. ▪ B7.6. Período medio de maduración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoara a elección máis axeitada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIEE ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.5. Analiza e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%

			<p>avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE 			
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 50% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMCCT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 75% 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 10%

TEMPORALIZACIÓN:

1ª AVALIACIÓN: bloques 1, 3 y 4

2ª AVALIACIÓN: bloques 2, 5, 6 e os problemas da avaliación anterior.

3ª AVALIACIÓN: bloques 7, 8 e os problemas das avaliacións anteriores.

5. Concrecións metodolóxicas que require a materia.

Empregarase unha metodoloxía expositiva combinada coa técnica interrogativa, de modo que os alumnos realicen constantemente un contraste ou transferencia entre o que están aprendendo, as súas ideas previas e a realidade que os rodea.

En todo momento favorecerase a participación activa e construtiva dos alumnos no desenrolo das sesións.

As unidades didácticas que así o precisen, acompañarase dunha serie de exercicios, para que o alumno comprenda con maior claridade o significado das explicacións teóricas dadas.

Intentarase, cando proceda, relacionar as distintas unidades didácticas, establecendo as distintas conexións, para así obter unha visión global da materia.

6. Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar.

Para o desenvolvemento das sesións se empregarán os seguintes materiais e recursos didácticos:

- Medios audiovisuais: utilizaranse presentacións en Powerpoint para reforzar as explicacións. O vídeo tamén será un elemento de apoio para reforzar as explicacións e detectar coñecementos previos
- Aula virtual.
- Apuntes elaborados pola profesora.
- Fotocopias de diversos manuais e de documentos de páxinas webs que sirvan para completar ou ampliar os coñecementos básicos.
- Boletíns de exercicios.

7. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.

Haberá como mínimo unha proba curta ao longo da avaliación e unha global ao final da mesma, que poderá estar dividida en dúas sesións, no caso de ser necesario. A media aritmética destas probas curtas, xunto co traballo de clase e de casa constituirá o 25% da nota da avaliación, sendo o outro 75% a nota da proba global.

As probas adaptaranse ao tipo de preguntas das probas da ABAU. As preguntas teóricas versarán sobre a materia impartida na avaliación e a parte práctica incluírá todos os problemas impartidos ata o momento da proba.

As respostas deberán estar correctamente redactadas, sen fallos de expresión e sen faltas de ortografía. Non puntuarán as preguntas mal expresadas e baixarase 0,1 puntos por cada falta de ortografía (ata un máximo dun punto).

Asemade o contido das respostas debe ser correcto e completo e estar debidamente razoado. O alumnado deber ser claro na exposición, ser concreto, amosar dominio da terminoloxía e empregar exemplos adecuados.

As preguntas prácticas deberán estar explicadas e os resultados deberán ser correctos, vir nas unidades que lle correspondan e estar interpretados.

A nota de cada avaliación será a parte enteira da media aritmética ponderada calculada tendo en conta o dito anteriormente. Os decimais teranse en conta para o cálculo da nota final de curso (por exemplo, un alumno que teña un 6,7 de media na 1ª avaliación, levará un 6 no boletín e se fará a media ao final de curso co 6,7). Considerarase aprobada a avaliación cando dita media sexa 5,00 ou superior.

A **NOTA MEDIA AO FINAL DE CURSO** será $0,3 \cdot \text{nota } 1^{\text{a}} \text{ avaliación} + 0,3 \cdot \text{nota } 2^{\text{a}} \text{ avaliación} + 0,4 \cdot \text{nota } 3^{\text{a}} \text{ avaliación}$.

DATAS DAS PROBAS GLOBAIS.

1ª AVALIACIÓN	Semana 14 ao 18 novembro
2ª AVALIACIÓN	Semana 13 ao 17 febreiro
3ª AVALIACIÓN	Semana 28 abril ao 05 maio

Proba extraordinaria:

Farase unha proba escrita (teoría e problemas) e considerarase aprobada se o alumno acadara unha cualificación de 5,00 ou superior a 5,00.

PENALIZACIÓN POR COPIAR NOS EXAMES:

Se algún alumno/a estivese copiando o puidese parecer, ao entender da profesora, que tivese intención de copiar (mirase en varias ocasións para os exames dos seus compañeiros ou levase os apuntes no móbil, entre outras posibilidades) perdería o dereito a continuar con ese exame e tería a avaliación suspensa. Para a recuperación desa avaliación seguirase o establecido anteriormente.

Amais, se o alumno/a copia algún dos traballos que debe presentar, suspende a avaliación.

8. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.

Avaliaremos o noso traballo reflexionando sobre aspectos fundamentais na práctica docente coma os que seguen:

MOTIVACIÓN DO ALUMNADO

INDICADORES
1. Proporciono un plan de traballo ao principio de cada Unidade.
2. Considero situacións que introduzan a Unidade (lecturas, debates, diálogos...).
3. Relaciono as aprendizaxes con aplicacións reais ou coa súa funcionalidade.
4. Informo sobre os progresos conseguidos e as dificultades encontradas.
5. Relaciono os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.
6. Estimulo a participación activa dos estudantes na clase.
7. Promovo a reflexión dos temas tratados.

DESENVOLVEMENTO DA ENSINANZA

INDICADORES
1. Resumo as ideas fundamentais discutidas antes de pasar a unha nova Unidade ou tema con mapas conceptuais, esquemas...
2. Cando introduzo conceptos novos, relaciónoos, se é posible, cos xa coñecidos; intercalo preguntas aclaratorias; poño exemplos...
3. Teño predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.
4. Optimizo o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada Unidade didáctica.
5. Utilizo axuda audiovisual ou doutro tipo para apoiar os contidos na aula.
6. Promovo o traballo cooperativo e manteño unha comunicación fluída cos estudantes.
7. Desenvolvo os contidos dunha forma ordeada e comprensible para os alumnos e as alumnas.
8. Presento actividades que permitan a adquisición dos estándares de aprendizaxe e as destrezas propias da etapa educativa.
9. Presento actividades de grupo e individuais.

SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINANZA-APRENDIZAXE

INDICADORES
1. Realizo a avaliación inicial ao principio do curso para axustar a programación ao nivel dos estudantes.
2. Detecto os coñecementos previos de cada Unidade didáctica.

3. Reviso, con frecuencia, os traballos propostos na aula e fóra dela.
4. Proporciono a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como pode melloralas.
5. Corrijo e explica de forma habitual os traballos e as actividades dos alumnos e das alumnas, e dou pautas para a mellora das súas aprendizaxes.
6. Utiliza suficientes criterios de avaliación que atendan de xeito equilibrado a avaliación dos diferentes contidos.
7. Favorezo os procesos de autoavaliación e coavaliación.
8. Propoño novas actividades que facilitan a adquisición de obxectivos cando estes non foron alcanzados suficientemente.
9. Propoño novas actividades de maior nivel cando os obxectivos foron alcanzados con suficiencia.
10. Utilizo diferentes técnicas de avaliación en función dos contidos, do nivel dos estudantes, etc.
11. Emprego diferentes medios para informar dos resultados aos estudantes e aos pais.

9. Mecanismos de revisión, de avaliación e de modificación da programación didáctica en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.

INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA.

1. Programouse a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos nas leis educativas.
2. Programouse a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o desenvolvemento desta.
3. Seleccíonaronse e secuenciáronse de forma progresiva os contidos da programación da aula tendo en conta as particularidades de cada un dos grupos de estudantes.
4. Programáronse actividades e estratexias en función dos estándares de aprendizaxe.
5. Planificáronse as clases de modo flexible, prepara actividades e recursos axustados á programación da aula e ás necesidades e aos intereses do alumnado.
6. Establecéronse os criterios, procedementos e os instrumentos de avaliación e autoavaliación que permiten facer o seguimento do progreso de aprendizaxe dos seus alumnos e alumnas.
7. Coordínouse a materia co profesorado doutros departamentos que poidan ter contidos afíns á miña materia.

10. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

As datas das probas de pendentes serán as marcadas polo centro, dentro dos días que seguen.

DATAS DAS PROBAS.

1ª AVALIACIÓN	8, 9 e 10 de novembro.
2ª AVALIACIÓN	24, 25 e 26 de xaneiro.
3ª AVALIACIÓN	28,29 e 30 de marzo.
AVALIACIÓN FINAL	25, 26 e 27 de abril.

En cada unha das 3 avaliacións, ademais da proba escrita (70% da nota de cada avaliación), os alumnos coa materia pendente, entregarán boletíns de exercicios, nas datas sinaladas na aula virtual. A nota media destes constituirá o 30% restante da nota da avaliación.

As respostas deberán estar correctamente redactadas, sen fallos de expresión e sen faltas de ortografía. Non puntuarán as preguntas mal expresadas e baixarase 0,1 puntos por cada falta de ortografía (ata un máximo dun punto).

Ao respecto do contido das respostas, este debe ser correcto, claro, concreto e completo, estar debidamente razoado, e expresado na terminoloxía adecuada. Se os exercicios son prácticos deberán estar explicados e os resultados deberán ser correctos, vir nas unidades que lle correspondan e estar interpretados.

A nota de cada avaliación será a parte enteira da media ponderada especificada anteriormente. Os decimais teranse en conta para o cálculo da nota final de curso (por exemplo, un alumno que teña un 6,7 de media na 1ª avaliación, levará un 6 no boletín e se fará a media ao final de curso co 6,7).

A avaliación considerárase aprobada cando o alumno acade unha cualificación de 5,00 ou superior a 5,00.

A avaliación final será so para aqueles alumnos que non aprobaran a materia por avaliacións. Estes farán unha proba sobre o temario das avaliacións non aprobadas.

11. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Dado que esta materia non ten continuidade respecto á Economía de 1ºbach e o temario hai que impartilo na súa totalidade xa que é materia de ABAU, non se fará avaliación inicial.

En principio todos os alumnos parten de cero e precisamos todas as sesións dispoñibles para impartir o temario correspondente. Sen embargo, se se detectasen deficiencias de calquera tipo, falaríase co alumno correspondente e trataríase de establecer un programa de axuda para que sexa capaz de seguir as clases con normalidade e acadar os estándares de aprendizaxe correspondentes.

12. Medidas de atención á diversidade.

Propónse unha introdución progresiva aos conceptos, termos e argumentos económicos co obxecto de que se adapten ás características e niveis dos alumnos.

Optarase por unha metodoloxía cunha participación activa do alumno e diversa co fomento de actividades de distintos graos de dificultade.

As actividades presentaranse clasificadas por niveis de dificultade, serán variadas, adaptadas ás necesidades do alumno.

Dado que no meu centro traballo con grupos pequenos é sinxelo responder tódalas preguntas que se propoñan e atender individualmente a cada alumno, entregando exercicios a maiores para aqueles que os precisen.

13. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso.

- Cálculo matemático e razoamento lóxico: resolución de diversos supostos da realidade económica actual.
- Comunicación audiovisual e TIC: (exposicións, traballos colaborativos...)
- Emprendemento : inculcar ós alumnos durante todo o curso a idea do emprendedor coma una saída laboral.
- Educación Cívica e Constitucional: respecto polas opinións dos compañeiros, liberdade para preguntar sen ter medo as reaccións dos demais alumnos...

14. Actividades complementarias e extraescolares

Como actividade complementaria, o departamento de Economía levará a cabo un obradoiro de Economía dentro do marco do CP Innova, co obxectivo de preparar aos alumnos que o desexen para a Olimpíada de Economía. O resto de actividades que poidan ir xurdindo ao longo do curso valoraranse no seu momento.